

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, N. Prinsengracht 10
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. G. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 md. Buitenland 65 cent. Losse nummers 3 cent.

Onder Redactie van:

J. G. CETON, W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

Advertentiën.

Per regel 10 cent.
Bij abonnement speciaal tarief.

Inhoud: De arbeiders en „onze” koloniën. — Een Jubileum. — Het oordeel over De Tribune. — Uit het Buitenland: Rusland; Frankrijk; Engeland; Zwitserland. — Verscherping van den strijd allerwege. — Berlijnsche brieven: De strijd tegen het militarisme. — Kleine berichten. — Economische Kroniek: Tusschen twee vuren. — Uit de Vakbeweging: Centralisatie.

Van de administratie.

De postkwitanties over 't eerste kwartaal worden 15 November verzonden. Zij die per postwissel hun abonnement willen voldoen, worden verzocht dit vóór dien datum op te zenden.

Steunpenning.

We openen hierbij een steunpenning voor ons blad. Bijdragen van met de uitgave sympathiseerenden zijn zeer welkom.

De arbeiders en „onze” koloniën.

„Onze” koloniën, d. w. z. de koloniale bourgeoisie, komen dezer dagen weer aan de orde in de Tweede Kamer en voor de elfde maal zullen de vertegenwoordigers der Nederlandsche sociaal-democraten hun aanklachten uitspreken naar aanleiding van de manier, waarop de bourgeoisie en de staatsmacht de 30 miljoen en meer menschen uitplunderen, die haar in 1814 bij de genade van Engeland zijn toegewezen.

De koloniale politiek onzer bourgeoisie bestaat meer dan ooit, mag men zeggen, in deze dagen uit roof en moord op groote schaal, en in steeds toenemende mate.

Daar wordt van vrijzinnig-democratische en andere zijde, veel geleuterd over ethische politiek ten opzichte van den Javaan, over een taak die wij, d. w. z. zij, in Indië zouden hebben te vervullen. Maar de naakte feiten spreken een andere taal.

Ons bij het afgelopen jaar bepalende, zien wij den oorlog op Atjeh wel verre van geëindigd bij gebrek aan tegenstanders, in den laatsten tijd opnieuw sterker opleven. Toch heeft het waarlijk aan onze bourgeoisie niet gelegen, dat ons dappere Indische leger daar nog wat te moorden vindt, aangezien het aantal slachtoffers van onze expedities in de laatste 6, 7 jaar alleen, matig mag worden geschat op 20000, volwassen mannen wel te verstaan. Op Celebes duurt de guerilla (kleine oorlog), nu eens heftiger dan weer flauwer, nu reeds jaren voort; een strijd, die alleen en uitsluitend het gevolg is van den drang, die de jagers naar mijnbouwconcessies uitoefenen op het Indische gouvernement.

Flores, een eiland waar zich o. a. tin bevindt — een uiterst waardevol metaal op de wereldmarkt — wordt door onze troepen overstroemd zonder een schaduw van recht, en de inboorlingen die 't recht meenden te hebben hun akkers te bebouwen op oud-vaderlandsche wijze, vallen bij honderden voor de kogels onzer helden.

De exploratie van het tot nog toe zoo goed als ondoorzochte Nieuw-Guinea, een wereld op zichzelf, is definitief begonnen, en aangezien de pioniers van onze „beschaving” ook daar bestaan in roofzuchtige ruilhandelaars, die de inboorlingen bestelen en dan onze hulp inroepen, staat een eindeloze reeks expedities ook daar te wachten

Java ten slotte, het hoofdvoorwerp van de aanhoudende zorg der Nederlandsche regeering en der Nederlandsche „ethische” politici, verarmt onder onzen ijzeren greep steeds meer, onophoudelijk en onafwendbaar als Britsch-Indië in den greep der Engelschen en Rusland in handen van de Russische jonkers. De Nederlandsche arbeiders hebben zich tot nog toe, ondanks de zwaarwegende aanklachten van onze parlementaire vertegenwoordigers, niet genoeg om Indië en onze koloniale politiek bekommerd.

Zij moeten leeren begrijpen, dat het bij de Nederlandsche koloniale politiek ook om hunne directe belangen gaat.

In de eerste plaats is Indië, zoolang wij het bezitten, een voortdurende zuigpomp, die de door de Nederlandsche arbeiders voortgebrachte kapitalen tot zich zuigt, omdat de Nederlandsche kapitalist daar in vele gevallen op hogere profijtten kan rekenen dan in het eigen land — door exploitatie van zeer goedkope arbeidskracht. Op die wijze werkt Indië steeds als een rem op onze groot-industriële ontwikkeling, gelijk het heel onze geschiedenis door heeft gedaan van de dagen der Oost-Indische Compagnie af. Hierbij komt nog, dat onze productie, voor zoover ze gericht is op de Indische markt, gelijk alle productie voor lager staande volken, de ontwikkeling der industrie — b.v. van de textielnijverheid — tot hogere bedrijfsvormen met hogere loonen, tegenhoudt. In de tweede plaats is Indië voor onze bourgeoisie het voorwendsel tot steeds opdrijven van de uitgaven voor het militarisme, voor het marinisme vooral. Zoolang wij Indië bezitten, zal onze bezittende klasse althans den schijn willen bewaren, als kon zij den Archipel verdedigen bij een botsing tusschen de groote mogendheden, en zal zij daarom steeds meer geld beleggen in drijvende doodkisten als anderszins, geld, dat de Nederlandsche arbeiders noodig hebben voor sociale wetten, welke ons volk alleen kunnen maken tot een welvarend volk.

Zoo gaat het dan bij de koloniale politiek ook voor ons, niet alleen of zelfs hoofdzakelijk om de belangen onzer „bruine broeders”, maar ook om onze belangen.

Trouwens: beider belang, dat van de Indiërs en dat van de Nederlandsche arbeiders valt samen.

Indië zal zich niet kunnen verheffen vóór het op eigen beenen staat. Voor den Nederlandschen arbeider geldt, dat Indië den Nederlandschen kapitalisten voordeel, hem slechts nadeel brengt.

En gelukkig: het laatste Internationale Congres te Stuttgart, de groote wereldvergadering van proletariërs van alle landen, heeft alle takken der Internationale opnieuw een richtsnoer gegeven voor hun handelen. Een richtsnoer, dat blijkens de stormachtige discussies, niet overbodig was.

Het Internationale Congres heeft de arbeiders aller landen den plicht opgelegd, de koloniale politiek, die niet anders kan zijn dan wat zij in de werkelijkheid is, een politiek van roof en moord, te bestrijden met al hun macht, evengoed als heel het kapitalisme, waarvan zij een der sterkste stutten is. Dat de arbeiders nog niet de macht hebben, in dezen hun wil door te zetten, is daarbij evenmin een beletsel als het ons belet, den strijd tegen het kapitalisme te voeren, dat wij immers ook nog niet kunnen opheffen.

v. R.

Een Jubileum

In dezelfde week, dat Dr. A. Kuyper, de man der „kleine luyden”, zijn zeventigste verjaardag vierde, viel ook een feestdag van een persorgaan, voornamelijk gelezen door de leden der schamele gemeente, het zilveren feest van het Nieuwsblad voor Nederland.

Hoe toepasselijk, hoe symbolisch waren geschenken, feestviering, ja zelfs het einde van dezen merkwaardigen dag!

„Een zeer eigenaardig feestgeschenk was een mand met vruchten, keurig gegroeped, ons door een onzer lezers toegezonden.”

O, Directie en Redactie van 't N. v. N., ge hebt die fijne spot van uwen lezer niet begrepen! Hij haalde met dat geschenk in, wat hij al die jaren verzuimd had te doen. Hij zond u die vruchten, omdat hij een kwart eeuw te beroerd geweest was menig appeltje met u te schillen, omdat hij nageleten had, u harde noten te kraken te geven. Druiven en vijgen stuurde hij, begrijpende, dat men die vruchten bij u tevergeefs zoeken zou, kennende het bijbelwoord: „Men oogst geen druiven van doornen, geen vijgen van distelen.”

„Door onze collega's van het Handelsblad werden wij met een fraaie mand chrysanten vereerd.”

Chrysanten, ganzebloemen! Zeer toepasselijk, o mijnheer Van Waalwijk! Zijt gij dan niet de gans bij uitnemendheid, die met zijn gekwaak het kapitalistisch Kapitoel tegen de aanstormende proletariërs tracht te redden? Uw goed geharnaste overburen, het goed geschoolde garnizoen van kapitein Charles, zij kennen en waardeeren de verdiensten van hun pluimvee!

's Avonds was het gebouw van het N. v. N. verlicht. En grootsch als uw licht iederen avond over heel Nederland schijnt, zoo breidde het zich dien avond over den breeden Voorburgwal uit met zijne duizende toeschouwers. „Zoover wij uit de ramen van onze bureaux konden zien, was het één menschenzee.”

„Met groote voldoening mogen wij constateeren, dat geen enkele wanklank werd vernomen!” Volkomen juist, er was geen wanklank; het einde zelfs was volkomen in harmonie met het geheel. De politie joeg met de wapenstok de menigte uiteen! Feestvierende ezels, die zich aan uw licht vergapen, o, D. A. van Waalwijk, onthaalt men als ezels — op stokslagen.

S. D. W.

Het Oordeel over De Tribune.

Het Volk schreef in zijn nummer van 22 Oktober:

Ons dunkt dat de oprichting van dit blaadje als een ernstige organisatorische fout is te beschouwen. Het was tot dusver in onze partij het goede gebruik, dat hare organisaties zelve beslisten of en hoe er propaganda gevoerd zou worden. Wanneer de partij meent, dat naast haar dagblad en naast de plaatselijke weekbladen een algemeen propaganda weekblad noodig en wenschelijk is, moet dat door de partij zelve beslist worden. Het stichten van eigen propagandabladen door eenige particuliere partijgenooten is in strijd met al onze tot dusver geldende opvattingen van organisatie en democratie. Men scheidt aldus propaganda-instituten die volkomen buiten alle controle der partij-organisatie staan. Men stelle zich maar eens de konsequenties voor. Zoo goed als dit drietal nu een weekblad sticht, zouden eenige partijgenooten het wel eens in het hoofd kunnen krijgen een dagblad naast Het Volk te gaan

stichten. En waarom wel particuliere schriftelijke propaganda en niet mondelling? Waarom wel een eigen blad van eenige partijgenooten en niet een particuliere propagandaclub, dat het werk der afdelingen zou gaan verrichten?

Zoo goed als wij het plan, indertijd van eenige Haagsche partijgenooten uitgegaan, om een voorloopig particulier beheerd weekblad te stichten, hebben afgekeurd, zoo goed keuren wij nu dit oprichten van de *Tribune* af en wij zijn er zeker van, dat de overgrootste meerderheid der partij onze afkeuring over het optreden dezer drie partijgenooten zal deelen.

Reeds den 24en Oktober kon men in de rubriek Korrespondentie van de Buiteneditie vermeld zien: *G. H. W. te A.* Al uw voorbeelden zijn geheel naast onze „formule”.

* * *

In „*Voorwaarts*”, Weekblad voor de Arbeiderspartij in Zuid-Holland geeft de Redacteur H(ermans) zijn oordeel over De *Tribune*. Na onze inleiding te hebben overgenomen, gaat H. aldus voort:

Dit alles is de taak van ons partijorgaan en van onze partijweekbladen. Volgens het oordeel van de redactie van „De *Tribune*” blijken wij dus onbekwaam te zijn, die taak te volvoeren en zal/het nieuwe weekblad ons daarin helpen. De hulp had ons op een weinig bescheidener wijze kunnen geboden worden, maar daarover zullen wij maar verder niet polemiseren, wel willen wij verklaren, dat wij, afgezien van den inhoud van „De *Tribune*”, het geheel eens zijn met het oordeel van „Het Volk”, die het een organisatorische fout noemt, dat drie partijgenooten zich het recht aanmatigen een sociaal-democratisch weekblad op te zetten en zonder eenige verantwoordelijkheid hoegenaamd daarin kunnen en zullen schrijven wat zij willen. Wij zijn het eens met de redactie van „De *Tribune*” die klaagt over de verwarring en anarchie die op politiek gebied heerschen, maar vragen daarbij dadelijk of de verschijning van dit blad niet een duidelijk bewijs is, dat die zelfde verwarring ook heerscht op organisatorisch gebied? Bij de vrijen doet men evenzoo. Men geeft daar maar blaadjes uit en geen enkele groep kan een van deze redakteurs ter verantwoording roepen. De discipline in de partij vraagt voor alles overleg met het partijbestuur en het kongres is er ook nog. Acht men een bestuur en een kongres noodig, dan heeft men die beide lichamen te erkennen.

Dit nu hebben onze drie partijgenooten verzuimd te doen en wij achten dit een grove fout. Wij zijn een partij en geen losse verzameling van allemaal ikheidjes, die op eigen gelegenheid oorlogje voeren.

* * *

In zijn nummer van 26 Oktober schrijft *De Baanbreker*, Sociaaldemocratisch Weekblad voor Zeeland, onder Redactie van Leeuwenburg, Onderdijk en Ossewaarde:

Afgezien van de fout, die o. i. is begaan door de oprichters, door op eigen houtje, buiten de partij om, dit propagandabladd op te richten, — lijkt ons de inhoud van dien aard, dat wij het verschijnen van dit weekblad niet met ingenomenheid kunnen begroeten.

Het wil aan de arbeidersinzicht bijbrengen in de socialistische, bepaaldelijk in de Marxistische opvatting onzer maatschappij. Maar het geleverde werk, vooral het artikel van Wijkoop over de voorgenomen Grondwetsherziening, waarin niet geen enkel woord-van-waardeering sprake is van het democratische, dat o. i. in de regeeringsvoorstellen ligt, — lijkt ons weinig geschikt om tot het „verdiepen van het socialistische inzicht” mee te kunnen werken.

Aanbevelen kunnen wij dit Weekblad dan ook niet.

En in zijn nummer van 2 November brengt hetzelfde blad over deze „Nieuwe Lector” nog de volgende beoordeeling:

Van A. Jager te Aardenburg ontvingen we een schrijven, dat een kritiek moet beduiden op de beoordeeling, die wij verleden week gaven van het nieuwe weekblad *De Tribune*. Wij zullen het niet in zijn geheel opnemen: onze ruimte is beter te gebruiken. De zakelijke inhoud is de volgende.

De schrijver „getuigt” bij deze, dat (hij) *De Tribune* aanbeveelt aan ieder, die geid heeft naast zijn provincie- en dagblad nog een derde krant te lezen en lust heeft tot sociaaldemocratische ontwikkeling.”

Willen onze lezers op die aanbeveling afgaan en zich abonneeren, ons best. Maar de redactie behoudt zich het recht voor haar oordeel, gunstig of ongunstig, aan haar lezers voor te zetten en verzoekt daarom verschoond te blijven van beminnelijkheden als „infaam” en „bemorsing”, die de steller ons gelieft toe te voegen.

* * *

De Moker, orgaan der afd. Schiedam en Vlaardingen der S. D. A. P. laat zich aldus uit:

Dit weekblad is een blad van de Marxistische groep in de S. D. A. P. en heeft als zoodanig evenveel recht van bestaan als de *Bijde Wereld*, uitgegeven door de groep van Christen-socialisten in de S. D. A. P. Men kan wel theoretisch vaststellen, dat afzonderlijke groepen in de S. D. A. P. niet thuis hooren. Maar de werkelijkheid is daar om te bewijzen, dat dit wel kan. En wanneer de Partijgenooten, die in de *Tribune* schrijven, dit in het oog houden en zichzelf dus niet als de bezitters van de eenige waarheid (dus als zuivere dogmatici) willen voordoen, dan zal het voor de S. D. A. P. een werkelijke aanwinst zijn dat de Marxistische groep nu ook haar eigen orgaan heeft. Wij vreezen intusschen, dat de *Tribunemannen* het recht van bestaan van een andere opvatting dan de hunne niet zullen erkennen. Reeds in het 1e nummer wordt op zeer absoluten toon gesproken van „verheldering van het inzicht in de sociaaldemocratie”, van het „duidelijk maken van de beteekenis van ‘t socialisme’ aan „onze op politiek gebied nog te veel aan de anarchie en de verwarring overgeaten arbeiders”, en

van ‘t gemis „aan ‘t noodzakelijke inzicht bij de beoordeeling der in onze en andere partijen aanhangige kwesties” waarin de *Tribune* dan voor een bescheiden deel verbetering wil brengen. Op zich zelf bevatten deze woorden nog niets bedenkelijk. en wij hopen ook dat onze vrees hierin mi-plaatst is, maar wij hooren toch in die woorden „ter inleiding” een harden klank van critiek en aanval op de niet-Marxistische sociaal-democraten, en dat verontrust ons. Want dan zou de verschijning van *De Tribune* het begin zijn van een nieuwen onvruchtbaren en verbitterenden strijd tusschen partijgenooten, die de zaak van de sociaal-democratie groot kwaad zou doen en velen van deelneming aan onzen strijd tegen het kapitalisme zou afhouden.

Van ganscher harte hopen wij, dat onze angst ongegrond zal blijken. In dat geval heeten wij de *Tribune* hartelijk welkom. Tegen het kapitalisme behoeven wij als broeders eensgezind samen te strijden. Verschil van inzicht en oordeel over verschijnselen mag ons niet verdeelen. Met verschillende wapenen en in verschillende uniformen zijn wij één enkel sociaaldemocratisch leger, oprukkende tegen de kapitalistische vestingen.

* * *

De Arbeid, Weekblad voor de Arbeiderspartij, in Gelderland en Overijsel, onder Redactie van W. P. G. Helsdingen, vraagt na een zinnetje uit onze „Inleiding” te hebben overgenomen:

Mogen we daaruit opmaken, dat de redactie zich zelven aangesteld heeft tot schoolmeester der partijgenooten? ‘t Heeft er wel wat van.

Het blad is een particuliere onderneming, gaat niet uit van een of meer afdelingen onzer partij. Wij kunnen de uitgave van partijbladen op die manier niet goedkeuren.

* * *

Tot slot: Marx aan zijn vriend Sorge:

„Gij zult bemerkt hebben, dat daarin van tijd tot tijd halfgeleerde filistersmoesjes worden verkocht. Die onzin wordt door schoolmeesters, doctoren en studenten geschreven.”

Zou Marx onze Redactie hebben vóorgevoeld?!
Geniaal!

OVER DE GELDCRISIS.

Het credietsysteem vertoont steeds een tweezijdig karakter. Ten eerste ontwikkelt het de beweegkracht der kapitalistische productie, het zich verrijken door uitbuiting van vreemden arbeid, tot het kolossaalste gok- en zwendelsysteem, en vermindert het steeds het aantal van hen, die van den maatschappelijke rijkdom profiteren. Aan den anderen kant echter vormt het de overgang naar een nieuwe maatschappij.

MARX.

Uit het Buitenland.

Rusland. — De derde Doema is bijkans geheel gekozen en zal, gelijk reeds maanden geleden voorspeld werd, de eerste zijn, die een meerderheid telt, waarmede de Russische regeering kan samenwerken.

Den 2en November waren 397 van de 442 afgevaardigden gekozen en daarvan waren 14 sociaaldemocraten, 15 troedowiki (agrarische socialisten), 37 constitutioneel-democraten, of kadetten (vertegenwoordigers van de lokale bestuurslichamen, de Zemstvo's, ideologen van een constitutioneel regeeringsstelsel en machteloos als alle ideologen), 35 afgevaardigden die tot de rechterzijde der Kadetten-Partij gerekend kunnen worden, welke tezamen een oppositie van ongeveer 100 à 120 man vormen, tegen de regeering der 130.000 grootgrondbezitters. Tegenover deze oppositie staan echter 1e. 87 Octobristen, d. w. z. vertegenwoordigers der groote bourgeoisie, die na de groote overwinningen der Revolutie in het najaar van 1905 zich heeft neergelegd bij het voortbestaan van het Tsarisme; 2e. 64 Echt-Russen etc., d. w. z. de vertegenwoordigers van het bankroete Jonkerdom en de bankroete Jodenhatende kleine burgerij in de steden, die door het kapitalisme bedreigd, zich in de armen van de kerk en de bureaucratie hebben geworpen, en het oude Rusland behouden willen door alle liberalen, revolutionairen en joden te vermoorden; 3e. 102 „leden der rechterzijde” zonder meer. De laatste groep omvat meestal vertegenwoordigers van het platteland, die zich bij geen partij hebben aangesloten, doch die door den staatsgreep van 16 Juni l.l. meestal vertegenwoordigers der jonkers moesten worden.

Immers: de staatsgreep der regeering verplaatste het overwicht bij de verkiezingen naar de curiën (kiescolleges) der grootgrondbezitters, zòd, dat in een gouvernement enkele honderden bankroete jonkers over meer „kiesmannen” ter benoeming van den afgevaardigde beschikten dan de tienduizenden kiezers der kleingrunderbezitterscurie, enz.

De vergadering, waarmee te „werken” zal zijn — in tegenstelling tot de eerste en de tweede Doema, die slechts principes konden formuleeren en onvervulbare eischen uiten, zooals zelfs de zoogenaamde „liberale” groote pers van West-Europa verzekerde — die vergadering is er dus nu, naar allen schijn.

En evenwel heerscht er geen vreugde, maar neerslachtigheid in het kamp der bureaucratie en der reactie.

Wat meer is, de Beurs, die onfeilbare graadmeter der kapitalistische waarde van de gebeurtenissen, beantwoordde den uitslag der verkiezingen met een daling der Russische waarden, die alle kans loopen geen waarde meer te hebben binnen niet te langen tijd.

Hoe is dit nu te verklaren?

Eenvoudig hierdoor. De derde Doema biedt, minder dan hare voorgangsters, een werkelijk beeld van de stemming der groote volksmassa's niet alleen, maar ook van de werkelijke machtsverhoudingen.

Elke zoogenaamde volksvertegenwoordiging nu, die geheel niet in overeenstemming is met de politieke realiteit, is een gevaar voor de bestaande orde van zaken. Dat weten de reactionnaires en bureaucraten zoo goed als de financiers en groote zakenmensen.

De politieke werkelijkheid in Rusland is, dat de klassen, die in deze derde Doema de meerderheid bezitten, door haar aard als ondergaande klassen, niets kunnen bijdragen tot verheffing van Rusland uit den afgrond van materiële en morele ellende, waarin het Czarisme, de bureaucratie en de adel het hebben gestort.

De politieke werkelijkheid is, dat de Russische boeren, die het overwegend deel der bevolking uitmaken, hoe verarmd en hongerend ze meestal ook zijn, sinds de Revolutie uitgebroken is, heel goed weten, dat slechts een agrarische politiek Rusland uit zijn inzinking kan opheffen, welke op groote schaal het land van de Kroon, de Kerk en den Adel onteigent.

De politieke werkelijkheid is, dat ondanks de witte Terreur, die nu al bijna twee jaar weer op het land drukt, de staatsmacht geen stap verder is gekomen in den strijd tegen de duizendkoppige Hydra der Revolutie, doch dat zij integendeel steeds **meer terrein verliest**.

De sociaal-democratie heeft een wijs besluit genomen, toen zij ondanks het verzet in breede partijkringen en de moedeloosheid van vele arbeiders, besloot aan de verkiezingen voor de Jonker-Doema toch deel te nemen.

Haar afgevaardigden zal nu weer, evenals in de tweede Doema, de leiding der werkelijke oppositie te beurt vallen, en hun onverbidde aanklacht tegen het monsterachtige stelsel, dat Rusland tracht te doen doodbloeden, zal des te meer weerklank vinden in de breede massa's des volks, naarmate de meerderheid der Doema haar zegel hecht aan alle misdaden van bureaucratie en regeering.

* * *

Frankrijk. — De „Conseil National” der Fransche Partij, d.w.z. de Algemeene Raad die van congres tot congres de Partij bestuurt, samengesteld uit vertegenwoordigers der departementale federaties, heeft Vrijdag en Zaterdag j.l. vergaderd, ten einde te beraadslagen over de pas in de Partij voorgevallen feiten.

Men weet, war er is gebeurd. Bij een reis van den cynischen verrader der arbeidersklasse, van Briand, naar het Noorden hebben verscheidene afgevaardigden, die tot de Partij behoorden, en een aantal strijders der federatie Pas-de-Calais dezen man gehuldigd. Om deze armzalige daad te bedekken, waardoor, gezien de tegenwoordige politieke omstandigheden in Frankrijk, een heele federatie zich tegen de Partij keerde, trachtten deze lieden de spits om te keeren en maakten zij bij het D. B. der Partij (de permanente administrerende commissie) een voorstel tot uitsluiting aanhangig tegen Hervé, in wiens blad „De sociale oorlog” nu en dan op een niet zeer malsche wijze de waarheid wordt gezegd aan de vele onverbeterlijke Blok-minnaars, die de Fransche Partij nog telt. Wat men Hervé nu ook moge kunnen verwijten — en zijn heele opvatting inzake militarisme en vaderland is totaal verwerpelijk, omdat zij boersch en reactionnair is, in stede van proletarisch en revolutionair — in ieder geval staat hij vrij van den blaam, de Partij ooit in den rug te hebben aangevallen, terwijl zij, zooals nu het geval is, in een hachelijk politiek tijdsgewricht over haar volle kracht tegen den vijand moest kunnen beschikken. En, zoo was die tegenaanval van

de ministerialisten als Basly en Lamendin niets dan een manoeuvre, om de aandacht af te leiden van hun eigen onverschoonbaar gedrag.

Daarop volgde het manifest der reformistische Kamerleden en enkele Parijsche gemeenteraadsleden, waarin zij de manoeuvre van de federatie Pas-de-Calais herhaalden, en dit manifest had weer tengevolge een vergadering van de geheele Kamerfractie, waarin men tot geen resultaat kwam, en een manifest van de afgevaardigden, die tot den vroegeren Partij-Ouvrier behoord hebben (Guesdisten), waarin dezen verklaarden aan de eenheid der Partij vast te houden trots de verklaringen der reformisten. Daarnaast staan echter weer afgevaardigden als de meer linksch-staande Allard, die verklaren, dat zij, in geval het manifest der reformisten niet wordt ingetrokken, de eenheid, die dan toch tot een schijn zou worden, ook niet langer wenschen te erkennen.

Kortom: de Fransche Partij bevindt zich weder in een tijdvak van crisis, dat aan 'den eenen kant een gevolg is van de politieke toestanden (de reactionaire zwenking van het radicalisme), maar aan den anderen kant van hare zwakheid en theoretische verdeeldheid vooral.

De beraadslagingen van den Nationalen Raad hebben niet heel veel resultaat gehad. Aan den eenen kant werd de houding van de reformisten betreurd, aan den anderen kant werd Hervé verzocht zijn aanvallen op partijgenooten te matigen. Maar eigenaardig was het, dat Jaurès, de man, die in dezen als verzoener zou moeten fungeeren, niet aanwezig was wegens een serie conferenties in Zwitserland. Wij vreezen ten zeerste, dat de besluiten van den Nationalen Raad de feitelijk verstoore eenheid niet weer zullen kunnen herstellen. Menschen, die na een zoo fellen kamp als de Fransche Partij in de laatste maanden tegen het radicalisme, dat de arbeidersrechten vertrapt als de beste reaktionair, zich niet schamen den meest verachtelijken vertegenwoordiger van dit radicalisme door daden te ondersteunen, zulke lieden hooren niet meer thuis in een Partij als de Arbeiders-Partij. Het ware wellicht beter voor de Fransche eenheid, het tafellaken tusschen zulke lieden en de Partij in eens door te snijden, dan dit noodzakelijke reinigings- en scheidingsproces telang te laten sleeten.

* * *

Engeland. — De verkiezingen, die Zaterdag in Engeland en Wales plaats hadden voor de plaatselijke bestuurslichamen — welke in Engeland veel grooter taak en macht hebben dan onze gemeenten en die den grondslag vormen voor de Engelsche democratie en het Engelsche zelfbestuur — deze verkiezingen hebben voortgezet, wat de verkiezing voor de Londensche graafschapsraad in het voorjaar reeds had getoond: een terugslag op den liberalen stormloop van Januari 1906. De conservatieven (Tories) winnen veel meer zetels dan de liberalen, ook al omdat de socialisten in vele gevallen nu eigen kandidaten hebben gesteld. Blijkbaar hebben ook deze verkiezingen weer gestaan in het teeken van de opkomende vrees voor het socialisme, dat de Engelsche burgerij en den middenstand langzaam doch zeker in de armen van het Behoud drijft. Het municipaal of „gemeentelijk socialisme” was heel mooi, toen er nog geen sprake was van een socialistische Arbeidersbeweging, maar sinds de overwinning van Grayson b.v. — in Colne Valley — begint bij de Engelsche bezitters en middenstanders de twijfel aan het eeuwige bestaan der Britsche „orde” den kop op te steken.

Een groote spoorwegstaking, die er nog altijd niet is, maar waar de massa der arbeiders zich vóór heeft verklaard, zou in de tegenwoordige omstandigheden de beweging der geesten in Engeland en flinken stoot geven.

* * *

Zwitserland. — Het Zwitsersche volk is het eenige volk in Europa, dat een democratische staatsinrichting bezit, waarbij het volk zelf de beslissing heeft over de wetten, waaronder het moet leven.

Een dergelijke staatsinrichting belet niet de verscherping der klassetegenstellingen, maar maakt, dat de klassenstrijd zuiverder en principiëeler gevoerd kan worden dan in niet-democratische staten, als ons land, Frankrijk, Duitsland enz.

Van hoe groote beteekenis het „referendum” is, dat het Zwitsersche volk kent, is weer gebleken bij de stemming over de nieuwe legerwetten, die dezer dagen heeft plaats gehad. De wetten bedoelen, als reactie op de wassende macht der Zwitsersche arbeidersbeweging, een versterking van het militarisme, een stap en meer terug van van de demo-

cratische volksweir, die Zwitserland tot nu toe bezat.

Welnu, terwijl de democratisch gekozen Standenraad deze verslechtingen met algemeene stemmen bijna had goedgekeurd, wist de sociaal-democratie er een agitatie tegen op touw te zetten, die zooveel succes had, dat 264.000 stemmen zich tegen de wetten verklaarden (326.000 voor). Het door algemeen, gelijk kiesrecht gekozen Parlement was dus absoluut niet de vertegenwoordiging van den volkswil.

De geheele actie der Zwitsersche sociaal-democratie tegen deze wetten heeft breede kringen des volks onder haar invloed gebracht, maar zij is ook een veroordeeling van die reformisten in de Partij, die aanbevolen hadden de wetten goed te keuren.

v. R.

† Verscherping van den strijd allerwege.

In Zwitserland verklaarden zich 264.000 burgers of 45 % van alle opgekomenen bij het referendum tegen de ondemokratische verscherping van het militarisme. Evenwel wonnen de 326.000 burgerlijke stemmen het van de democratie, en is dus deze kapitalistische verscherping in het „vrije” Zwitserland hiermede een feit.

In ditzelfde „vrije” land is aan Jaurès, toen hij te Lausanne aankwam, door een politiemann aangeged, dat hij het land zou moeten verlaten, als hij over het militarisme mocht gaan spreken. De bergen mag hij gaan aankijken, of de meren, als hij er lust in heeft. Maar spreken, ho maar!

Zoo gaat het ook in Duitsland. Daar wil men door een nieuwe wet de bij duizenden voor de winst van het kapitaal ingehaalde vreemde werkers verbieden in hun eigen taal vergaderingen te houden. In het belang van God Kapitaal steeds zwiwend door te werken, dat staat hun „vrij”. Maar hun mond opendoen, om over hun arbeidersbelangen te spreken, wordt niet geoorloofd.

In Engeland hebben bij de Gemeenteraadsverkiezingen de reaktionairen vele zetels gewonnen. De liberalen zijn er op vele plaatsen tusschen uit gedrongen. De arbeiders en socialisten verwierven nog meer zetels dan de „heerschende” liberalen. Alzoo zelfs in Engeland de lang voorspelde verscherping van den klassenstrijd.

En in Holland? Daar is Rotterdam met zijn zich eindelijk organiserende bootwerkers en zijn veel sterker zich toerustende Reeders het levend bewijs voor de verscherping van den ekonomischen en politieken strijd ook hier.

AAN DE VREDESCONFERENTIE.

Het droombeeld van eeuwigen vrede onder het kapitalistisch stelsel is even belachelijk, als de frase van de vereeniging der volkeren onder het schild van de vrijhandel en terwijl dus alle fantastische sentimentaliteiten van deze soort waardeloos blijken, beginnen de arbeiders van alle landen reeds, zonder veel drukte, onder de banier der Sociaal-Democratie werkelijke broederschap te stichten.

FR. ENGELS.

Berlijnsche brieven.

II. De strijd tegen het militarisme.

Het proces tegen Liebknecht heeft in Duitsland de aandacht sterk op het militarisme en de anti-militaire propaganda gericht. Men kan er zeker van zijn, dat de Duitsche regeering daarmee net het tegendeel bereikt van wat ze wilde. Dat gaat gewoonlijk zoo; ze wou de eerste pogingen, een propaganda tegen het militarisme te beginnen, den kop inknijpen, en ze bewerkt er alleen mee, dat dit idee van een antimilitaire propaganda bij de Duitsche arbeiders nu veel sterker post gevat heeft, als anders 't geval zou geweest zijn.

Het is de moeite waard, de omstandigheden voor deze propaganda wat nader te beschouwen. Niet omdat dat voor Duitsland geldt, ook voor een ander land net zoo zou gelden; elk land heeft zijn byzondere omstandigheden, dus zijn ook de taktiek en de strijdvormen van de arbeiders in heb eene land niet in elke byzonderheid door hun klassegenooten in een ander land na te volgen. Stellen wij ons echter met de omstandigheden ginds en hier in byzonderheden op de hoogte, dan kunnen wij begrijpen, waarom de arbeiders ginds zoó moeten handelen, en hoe zij om hetzelfde doel de bereiken, hier gedeeltelijk net zoo, gedeeltelijk anders moeten handelen. Maar er komt nog een belang voor ons bij. De strijd tegen het Duitsche militarisme

interesseert ons niet in de eerste plaats, om er leering uit te halen, hoe wij bij ons het militarisme zouden moeten bevechten, maar, omdat die strijd zelf voor ons van belang is. Wat in het eene land gebeurt, heeft altijd grooten invloed op het lot van het andere. Komt er in 't eene land een revolutie, dan barst ook de opgehoopte ontevredenheid in andere landen los.

Eenland, waar de toestanden de meeste revolutionaire spanning bewerken, gaat vooraan en andere volgen. Zoo bewerkte de Parijsche revolutie van 1848 ook revoluties in Duitsland, en onder den invloed van de geslaagde volksofstand in Berlijn stemde Koning Willem II hier in een grondwet toe, die het koningschap van 't grootste deel zijner macht beroofde. De vraag of de Hollandsche bourgeoisie, waarvan Thorbecke toen de woordvoerder was, het van den koning zou winnen, werd niet ergens in Nederland, maar op 24 Februari in de straten van Parijs beslist.

Zoo is het ook nu, met dit verschil, dat Frankrijk niet meer vooraan staat in de ontwikkeling.

Tegenwoordig staan Duitsland, Amerika en Rusland vooraan in revolutionaire beteekenis; daar zullen de slagen vallen, die over de socialistische ommekeer in de wereld beslissen zullen. De Duitsche regeerende klasse is op dit oogenblik de sterkste reactionaire macht in Europa; valt deze, dan gaat ook in andere landen het hek van den dam. Men moet zich daarom niet verbeelden, dat de toekomst van 't socialisme in Nederland daarvan afhangt, hoeveel kamerzetels wij nu winnen, en dat wij met dat werk geduldig voort moeten gaan, tot wij over de 50 zijn. Dat zou opgaan als Nederland alleen in de wereld was. Zakt over de grenzen de Duitsche reactie in mekaar, dan brengt dat zulk een omkeer in alle Europeesche verhoudingen, dat de kracht en de invloed der arbeiders in alle landen, ook in ons land daardoor ineens geweldig stijgen zou. De taak onzer propaganda is het, om te zorgen, dat de arbeiders dan voor hun taak zoo goed mogelijk berekend zijn. Hoe beter zij 't socialisme practisch en theoretisch hebben leeren kennen, des te klaarder zullen zij dan hun taak voor zich zien, daardoor politieke leiding aan de andere ontevreden klassen kunnen geven, en de ontwikkeling beter in de richting van 't socialisme kunnen sturen.

Daarom is de strijd tegen het Duitsche militarisme niet enkel een zaak van het Duitsche, maar een zaak van het heele internationale socialisme; wij hebben er haast evenveel belang bij als de Duitschers zelf. Nu leek het tot nog toe, alsof onze Duitsche partijgenooten zich van deze taak eigenlijk weinig aantrokken. Op het Stuttgarter congres stond het ook zoo, dat de andere landen hen tot scherper strijd tegen het militarisme wilden meetrekken, en de Duitschers zich schijnbaar daartegen verzetten. Hun werd door sommigen ook verweten, dat zij een voor socialisten onwaardig nationalisme en patriotisme huldigden, en daarom niet meewilden. Er waren uitingen van parlementaire en andere woordvoerders, die deze schijn wekten, maar zeker is het, dat dezen de stemmen der massa niet weergeven; dat bleek op den partijdag in Essen zeer duidelijk.

De zaak staat in werkelijkheid zoo, dat de manieren, waarop in andere landen anti-militaire propaganda gevoerd wordt, in Duitsland onmogelijk zijn. In andere landen geldt overal een recht der burgers, dat zoo sterk in 't algemeene volksbewustzijn geworteld is, dat een regeering ze niet zoo maar aantasten of voorbijgaan kan. Zoo hebben bij ons soldaten ook zekere rechten, en zij voelen zich als menschen, die bij al te slechte behandeling durven protesteeren. In Duitsland daarentegen worden geen de minste rechten van den soldaat erkend; de blinde discipline is 't hoogste gebod en elke schijn van afwijking wordt wreedaardig gestraft. Als een soldaat bij een Zondagavondbal in dronkenschap tegen een korporaal onbeschoft is geweest, of zelfs — 't geval is voorgekomen — als een paar soldaten een dronken onderofficier, die hun bij zoo'n gelegenheid in een ruzie om een meisje met zijn sabel aanviel, uit zelfbehoud dit wapen moesten afnemen; dan worden ze tot jarenlange gevangenisstraf veroordeeld! Dat in zulk een land de lotelingen, zooals in België, met roode strikken of rouwfloers in de kazerne trekken, of later een „miliciensbond” oprichten, is eenvoudig uitgesloten; ze zouden dadelijk voor hun heele diensttijd in de gevangenis gaan. Wordt bij de regelmatig plaatsvindende inspectie der kasten en spullen ook maar 't onschuldigste socialistische strooibiljet gevonden, dat de man bij ongeluk aanpakte en meenam, dan gaat hij onverbiddelijk voor langen tijd het cachot in.

Vanwaar dat verschijnsel? 't Is niet voldoende te zeggen, dat Pruisen van ouds een militairstaat is, waar 't militarisme de hoogste troef is. Ook andere landen hebben vroeger een dergelijk, zij 't ook niet zoo sterk ontwikkeld militarisme gehad. Maar in andere

